

2/2004

INFOBULLETIN

NADAČNÍHO FONDU OBĚTEM HOLOCAUSTU

FOUNDATION FOR
HOLOCAUST VICTIMS

NADAČNÍ FOND OBĚTEM
HOLOCAUSTU

Vydává Nadační fond obětem holocaustu jako informační periodikum určené partnerským organizacím a žadatelům o nadační příspěvek. Adresa kanceláře: Legerova 22/1854, 120 00 Praha 2. Telefon: 224 261 615, 224 261 573. Fax: 224 262 563. E-mail: info@fondholocaust.cz. Internet: www.fondholocaust.cz

Vážení a milí čtenáři,

naše „letní“ číslo Infobulletinu NFOH opět přináší jak novinky důležité pro Vaši práci, tak i informace o námi podporovaných projektech a zajímavostech, které Vás doufejme obohatí a kterými se můžete třeba i inspirovat...

Nebudu Vám déle skrývat zásadní informaci – a to, že NFOH právě vyhláší další kolo výběrového řízení v Programu na podporu projektů v oblasti sociálně zdravotní péče se zvláštním zřetelem k potřebám těch, kteří přežili holocaust a vzdělávacích aktivit v oblasti judaismu. Prosím, přečtěte si pozorně celý text „Vyhlášení programu“ – usnadní Vám to přípravu žádosti, kterou můžete odevzdat do 15. října 2004. V průběhu září opět uspořádáme pro žadatele o příspěvek seminář „Jak žádat o grant NFOH“ (přesný termín najdete na našich internetových stránkách) a jako vždy se můžete až do uzávěrky zeptat na případné nejasnosti koordinátorky programu Andrey Řezníčkové.

Paní Věry Pešinové, sociální pracovnice Židovské obce v Teplicích, jsme se zeptali na její zkušenosti v nové roli – místo sociální pracovnice ŽOT bylo zřízeno v únoru tohoto roku. Seniorům poskytujete a zprostředkovává různé služby, ale největší radost má z nově zřízené telefonické tísňové péče pro klienty, kterou se jí podařilo zavést ve spolupráci s Domácí péčí Ezra a sdružením Život 90.

V končícím Programu na odškodnění fyzických osob Vám přibližujeme (tak jako v minulém čísle) osud jedné z úspěšných žadatelek. Tentokrát si přečtete příběh paní Zdenky Fantlové, který začíná rokem 1925 v poklidných Rokycanech u Plzně... Možná Vám je její jméno povědomé – paní Fantlová je autorkou knihy „Klid je síla, řek' tatínek“, která vyšla v Čechách a v níž strhujícím způsobem vypráví o osudu své rodiny v době okupace a také o síle, která jí pomohla přežít věznění v koncentračních táborech.

Na dalších stránkách najdete i krátký „příběh“ krásně rekonstruované obřadní kaple na židovském hřbitově v Drahovicích, o kterou se stará Židovská obec Karlovy Vary. Není samozřejmě jediná – z příspěvků NFOH byla opravena dlouhá řada židovských památek, jejichž úplný seznam najdete na našich internetových stránkách, aktuálně podpořené pak uvnitř tohoto čísla.

A na závěr přidávám informaci z kanceláře NFOH – v červenci odchází naše finanční manažerka Ing. Gozel Khallyeva, která pro nás pracovala rok a půl. Ráda bych jí poděkovala nejen za výbornou práci ekonomickou, ale i za velikou trpělivost a ochotu při komunikaci s příjemci našich nadačních příspěvků.

Ti z Vás, kteří s námi budou spolupracovat v ekonomické oblasti či vyúčtovávat nadační příspěvky, budou od září v kontaktu s novou finanční manažerkou Ing. Evou Likešovou. Již teď ji u nás vítám.

Přeji Vám krásné prázdniny a klidnou dovolenou.

Mgr. Jarmila Neumannová, výkonná ředitelka NFOH

Z obsahu bulletinu

Program podpory projektů v oblasti sociálně zdravotní péče	2
Pomáháme ŽO v péči o jejich seniory	5
Program na odškodnění fyzických osob	7
Zdenka Fantlová vzpomíná	7
Program pro rekonstrukci, obnovu a zachování židovských památek	10
Pro vaši informaci	12

PROGRAM PODPORY PROJEKTŮ

V OBLASTI SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ PÉČE SE ZVLÁŠTNÍM ZŘEATELEM K POTŘEBÁM TĚCH, KTEŘÍ PŘEŽILI HOLOCAUST, PROJEKTŮ SLOUŽÍCÍCH K DŮSTOJNÉ PŘIPOMÍNCE OBĚTÍ HOLOCAUSTU, VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT V OBLASTI JUDAISMU

NADAČNÍ FOND OBĚTEM HOLOCAUSTU VYHLAŠUJE VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ NA PODPORU PROJEKTŮ (s uzávěrkou 15. října 2004)

SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ PÉČE SE ZVLÁŠTNÍM ZŘEATELEM K POTŘEBÁM TĚCH, KTEŘÍ PŘEŽILI HOLOCAUST

V rámci programu budou přednostně podpořeny:

- sociální služby poskytované dle Standardů sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí
- zdravotní služby nehrazené pojišťovnamy nebo hrazené s obtížemi
- terénní služby, služby uvnitř komunity, které podpoří samostatnost a nezávislost klientů, jejich udržení doma v jejich prostředí a které předcházejí sociálnímu vyloučení
- služby, jejichž potřebnost je podložena průzkumem potřeb klientů
- doprovodné společenské aktivity – sociální aktivity židovských komunit – pro členy, sympatizanty (kluby apod.), které budou jasně oddělené od služeb

VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY V OBLASTI JUDAISMU

V rámci programu budou přednostně podpořeny:

- aktivity jedinečné, nové, doplňující „povinnou“ výuku na ŽŠ, SŠ, VŠ
- systematické a komplexní aktivity s větším dopadem na společnost
- projekty s jasně specifikovanou cílovou skupinou, dopadem projektu a hodnocením
- aktivity, při jejichž přípravě a realizaci spolupracuje více realizátorů (je vítána spolupráce s židovskou nebo romskou komunitou)

1. Kde může být projekt realizován, trvání

Územní platnost: Česká republika
Maximální délka trvání projektu: 1 rok.

2. Kdo může žádat o nadační příspěvek

Žádat mohou především organizace sdružené ve Federaci židovských obcí v České republice, dále občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení církví, veřejnoprávní instituce, příspěvkové a další organizace registrované v České republice.

Fyzické osoby žádat nemohou.

Ke každému podprogramu může žadatel podat jednu žádost o nadační příspěvek.

3. Kdo financuje programy Nadačního fondu obětem holocaustu

Programy Nadačního fondu obětem holocaustu (dále NFOH) jsou financovány z prostředků, poskytnutých Českou republikou za účelem zmírnění majetkových křivd způsobených obětem holocaustu. Prostředky jsou vynakládány v souladu se statutem NFOH.

4. Jakou maximální částku lze žádat

Maximální částka nadačního příspěvku na jeden projekt typu – sociálně zdravotní péče se zvláštním zřetelem k potřebám těch, kteří přežili holocaust, je 100 000 Kč.

Maximální částka nadačního příspěvku na jeden projekt typu – vzdělávací aktivity v oblasti judaismu je 50 000 Kč.

5. Subjekty podílející se na financování projektu

Budou-li osobami, kterým bude poskytován nadační příspěvek, příspěvkové organizace, organizační složky státu, veřejné vysoké školy, obce a veřejnoprávní instituce, potom vždy jen za předpo-

kladu, že samy vloží nejméně 50% finančních prostředků na předmětný projekt.

Budou-li osobami, kterým je poskytován nadační příspěvek, právnícké osoby vzniklé za účelem podnikání (např. společnost s ručením omezeným), potom vždy jen za předpokladu, že samy vloží nejméně 80% finančních prostředků na předmětný projekt (nevýdělečného charakteru).

6. Postup při podávání žádosti o nadační příspěvek

Žádost se podává na předepsaných formulářích NFOH (formulář žádosti a rozpočtový formulář) spolu s uvedenými povinnými přílohami (viz níže). Formuláře jsou k dispozici na webových stránkách NFOH www.fondholocaust.cz. Na požádání mohou být žadatelům zaslány e-mailem nebo poštou.

Finanční rozpočet (resp. finanční požadavek od NFOH) sestavujte od 1. února 2005!

Není možné předkládat projekt podaný v některém z předchozích kol, který nebyl schválen, podruhé v nezměněné podobě.

Pokud žádá organizace o podporu projektu, který byl podpořen z prostředků NFOH v minulých kolech, musí být tento již podpořený projekt ukončen a vyúčtován.

Žádost o nadační příspěvek musí obsahovat:

- Formulář žádosti o nadační příspěvek (zašlete 2 podepsané originály + 4 kopie)
- Rozpočtový formulář (zašlete 2 podepsané originály + 4 kopie)

+ Přílohy:

- Kopie dokladu o přidělení IČ (1 kopie)
- Úředně ověřená kopie dokladu o registraci organizace (1 úředně ověřená kopie)
- Úředně ověřená kopie statutu nebo stanov organizace (1 úředně ověřená kopie)
- V případě žádosti právnícké osoby vzniklé za účelem podnikání výpis z Obchodního rejstříku (1 originál)
- Kopie dokladu o jmenování statutárního zástupce (1 kopie)

- Kopie smlouvy o založení bank. účtu (1 kopie)
- Poslední výroční zpráva; zpráva o ověření účetní uzávěrky auditorem, jsou-li k dispozici (1 kopie)
- Prohlášení dalších subjektů o jejich finančním podílu na projektu (originály)

V případě čerpání nadačního příspěvku na hrazení investičních nákladů:

- kopie dokladu o vlastnictví či dlouhodobém pronájmu
- stavební plány (na úrovni studií)
- stavební povolení
- orientační fotodokumentace

Vyplněný formulář žádosti a rozpočtový formulář spolu s povinnými přílohami v příslušném počtu se odevzdává osobně nebo poštou.

7. Uzávěrka příjmu žádostí

Uzávěrka pro příjem žádostí je 15. října 2004. Toto datum je posledním možným datem odeslání žádosti z pošty. Všechny žádosti odeslané po této lhůtě budou automaticky zamítnuty.

8. Výběr žádostí

Žádosti posuzuje grantová komise jmenovaná správní radou NFOH. Grantová komise předloží správní radě NFOH vyhodnocení všech přijatých projektů s návrhem doporučených projektů ke schválení správní radou.

Na příspěvek není právní nárok.

Při výběru žádostí budou upřednostněny projekty, na jejichž realizaci bude spolupracovat více organizací (náboženských, nevládních, státních, obecních...), projekty, které budou realizovány profesionálními pracovníky (týká se zejména sociálních a zdravotních služeb, ekonomických a právních služeb, vzdělávacích aktivit).

Dále budou upřednostněny projekty, které budou mít dlouhodobý dopad na cílovou skupinu a jejichž aktivity budou pokračovat i po skončení podpory ze strany NFOH.

Přednostně budou podpořeny i projekty, jež budou mít zajištěné financování z více zdrojů a které projeví aktivní přístup při hledání dalších donorů. U projektů obsahujících vydání publikace je nutné dodat jasný rozpočet, informace o obsahu, rozsahu, počtu výtisků a plánovaných příjmech z prodeje.

9. Předpokládaný termín vyrozumění o výsledku výběrového řízení

Výsledky výběrového řízení budou zveřejněny způsobem umožňujícím dálkový přístup prostřednictvím internetových stránek NFOH www.fondholocaust.cz do 23. prosince 2004.

O výsledku řízení budou všichni žadatelé písemně vyrozuměni do 16. ledna 2005.

10. Po udělení nadačního příspěvku

V případě, že projekt bude vybrán k udělení finanční podpory, uzavře NFOH s organizací smlouvu o nadačním příspěvku.

Nadační příspěvek je organizaci poskytován zpravidla ve dvou splátkách. Poukázání další splátky je podmíněno řádným vyúčtováním splátky předchozí a podáním průběžné zprávy o realizaci projektu. Ve smlouvě jsou obsaženy termíny pro podání zpráv, vyúčtování a zaslání splátek.

11. Adresa kanceláře Nadačního fondu obětem holocaustu

Nadační fond obětem holocaustu
Legerova 22/1854, 120 00 Praha 2
www.fondholocaust.cz

Andrea Řezníčková

koordinátorka programu

tel.: 224 261 573, e-mail: reznickova@fondholocaust.cz

POMÁHÁME ŽIDOVSKÝM OBCÍM V PĚČI O JEJICH SENIORY

Od letošního února poskytuje Židovská obec Teplice lidem, kteří přežili holocaust, poradenství v oblasti sociálních a zdravotních služeb. Sociální pracovnice Věry Pešinové, která kontaktuje seniory v jejich domácnostech, zjišťuje jejich potřeby a pomáhá jim řešit jejich problémy, jsme se zeptali:

● Jaké služby klientům nabízíte a které zpravidla využívají?

Informuji je písemně, telefonicky i osobně o sociálních a zdravotních službách, které poskytují jiné instituce, o oprávněných nárocích, které mají, o možnostech získání finančních příspěvků na úhradu léků a zdravotních pomůcek. Dále je seznamuji s domácí péčí, s domovy pro seniory, s linkou důvěry a informuji je o organizacích, které poskytují sociálně právní poradenství seniorům. Také jim pomáhám s vyřizováním žádostí o odškodnění za válečné útrapy. Navštěvuji je doma a v případě jejich hospitalizace i v nemocnici.

Naši klienti využívají hlavně možnosti získání příspěvků na úhradu léků a zdravotních pomůcek a několik z nich projevilo zájem o zřízení telefonické tíšňové péče.

Všem jsem nabídla zřízení tíšňové telefonické péče v jejich domácnostech, kterou provozuje občanské sdružení Život 90 a psychologické služby pro osoby strádající následky holocaustu Centra Rafael. Většina klientů projevuje zájem o opakované návštěvy a to i v případech, kdy zatím nežádají žádnou konkrétní službu.

Někteří seniři již využívají služby domácí péče, která jim je poskytována z dřívější doby. Jako sociální pracovnice Židovské obce Teplice funguji teprve od února 2004.

● O kolik klientů se staráte?

Kontaktovala jsem celkem 45 seniorů. Z nich využívá naši pomoc 19 osob. Ostatní si z naší nabídky nevybrali, protože prozatím žádné služby nepotřebují. I s těmito klienty jsem ale v pravidelném telefonickém kontaktu.

Aktivity jsou v současné době omezeny na Teplice, Most, Meziboří, Žatec, Kadaň a Ústí nad Labem. Ve všech těchto lokalitách žijí členové Židovské obce Teplice. Nebráním se tomu, abych svoje služby poskytovala osobám žijícím i v dalších přilehlých oblastech. I když to někdy není jednoduché. Za klienty jezdím veřejnou dopravou, protože Židovská obec Teplice nemá pro účely sociální práce k dispozici žádné auto.

● Omezujete nějak výběr klientů? Například nutností příslušností k Židovské obci Teplice?

Oslovila jsem především přeživší oběti holocaustu. Služby, pokud jim mohou pomoci, poskytují výjimečně i Židům mladšího věku z rodin mých klientů. Příslušnost k Židovské obci Teplice ani k jiné židovské organizaci není podmínkou.

Informace o našich službách byla zveřejněna v regionálním tisku, na našich internetových stránkách www.kehila-teplice.cz a informovali jsme organizace Hidden Child, Terezínskou iniciativu a Český svaz bojovníků za svobodu v Teplicích s výzvou, že jsme připraveni pomáhat i těm, kteří nejsou členy žádné židovské organizace.

● S jakými poskytovateli sociální a zdravotní péče spolupracujete?

Spolupracuji s občanským sdružením Život 90 v Praze, Zdravotní záchrannou službou, Městskou Policií a Hasičským záchranným sborem v Teplicích a v Mostě v souvislosti s poskytováním tíšňové telefonické péče několika klientům. V této věci spolupracuji též s Domácí péčí Ezra v Praze, která pro tento účel poskytuje finanční prostředky. Dále jsem navázala jsem spolupráci s pečovatelskou službou v Ústí n.L., která provozuje vlastní tíšňovou telefonickou péči na území města a poskytuje seniorům domácí péči. Jsem v kontaktu s občanským sdružením Senior Centrum v Ústí n.L. v záležitosti poskytnutí komplexní nepřetržitě domácí péče a s Centrem Rafael v Praze. Využívám poradenství sociálního odd. Židovské obce Praha i Nadačního fondu obětem holocaustu.

*„Naše práce je vítána.
Zejména osaměle žijícím pomáhá
vědomí, že o ně máme zájem
a že se mají kam obrátit o radu
a pomoc.“*

● **Dělá vám něco při vaší práci starosti?**

Žádnou negativní reakci ze strany klientů jsem nezaznamenala. Mám starosti s klientkou, která je po vážném úrazu ve značně depresivním stavu. Využila jsem nabídky psychoterapeuta z Centra Rafael ke konzultaci. Také mi dělá starosti zoufalý stav jiné vážně nemocné klientky, která je hospitalizovaná po mozkové příhodě a moc si přeje, aby se mohla vrátit domů. Splnění jejího přání je však limitováno především finančními a časovými možnostmi její rodiny. Ve snaze vyřešit tuto obtížnou situaci jsem kontaktovala Senior centrum v Ústí nad Labem.

● **Jak byste si představovala rozšíření vašich aktivit v budoucnosti?**

Mým přáním je, aby Židovská obec Teplice mohla mít vlastní domácí péči a i do budoucna dostatek finančních prostředků na činnost v sociální oblasti. Mám na mysli i to, že jsou mezi námi lidé, kteří sice našťástí nezažili hrůzy války a holocaustu, ale blíží se již také k seniorskému věku se všemi jeho negativy a potřebami. Tiše závidím možnosti a rozsah služeb, které

poskytuje svým seniorům například Židovská obec v Praze. Abychom mohli lépe pomáhat našim klientům, přihlásila jsem se do kurzu telefonické krizové intervence. Získám tak průpravu pro poskytování služeb obdobným linkám důvěry.

● **Co vám udělalo v poslední době radost?**

Mám radost z toho, že se mi s přispěním Domácí péče Ezra a sdružení Život 90 podařilo zřídit telefonickou tísňovou péči klientům, kteří o ni projevili zájem. Umožní jim jednoduchým způsobem (stiskem tlačítka, které mohou mít zavěšené na krku), přivolat okamžitou lékařskou pomoc, případně policii či hasiče. Služba automaticky nahlásí i situaci, kdy je klient ochromen natolik, že by si nemohl uvedeným způsobem pomoc přivolat. Tato péče je nepřetržitá a slouží i v nepřítomnosti klienta k zabezpečení jeho bytu.

Radost mám z každé návštěvy klientů, která udělá radost jim samým a z příznivé odezvy na moji práci.

Jan Polouček

fundraiser

tel.: 224 262 563, e-mail: poloucek@fondholocaust.cz

PROGRAM NA ODŠKODNĚNÍ

FYZICKÝCH OSOB ZA ÚČEL ZMÍRŇOVÁNÍ NĚKTERÝCH MAJETKOVÝCH KŘIVD

V tomto jednorázovém programu NFOH se už pomalu blížíme k cíli. Z vyčleněných 100 milionů Kč bylo již vyplaceno 479 nadačních příspěvků v celkové hodnotě 96 564 060,75 Kč. V současné době zpracováváme předběžnou zprávu o průběhu celého programu, která bude zveřejněna v srpnu tohoto roku.

ZDENKA FANTLOVÁ VZPOMÍNÁ

Stejně jako v minulém čísle bychom vám rádi přiblížili někoho, kdo v rámci tohoto programu obdržel nadační příspěvek za majetek zabavený během 2. světové války. Paní Zdenka Fantlová vzpomíná: „Jsou to jen malé úryvky z toho velkého dramatického děje, kterému se dnes říká holocaust. Snad přece jen vzpomínky nás, očitých svědků, kteří tu ještě jsme, dosvědčí, že holocaust opravdu existoval.“

● Před válkou jste žila s rodiči a dvěma sourozenci v Rokycanech. Na co ze svého dětství vzpomínáte?

Roku 1925 jsme se přestěhovali z Blatné do Rokycan u Plzně, kde jsme šťastně žili a kde se tomu říkalo „doma“. Se vším všudy, co k tomu patřilo. Rodiče, bratr, sestra, dědeček, babička, škola, spolužačky. V létě koupání v řece Klabavce a v zimě bruslení na děkanském rybníčku, prázdniny někde na českém venkově u lesa. Idylický život a ze života radost. Bydli jsme ve velkém domě s prostorným bytem v první patře. V přízemí byly kanceláře a jakýsi krám, ve

Zdenka Fantlová s rodinou v roce 1925.

Zdenka Fantlová s rodinou v roce 1931.

kterém se nic neprodávalo, ten sloužil spíš jako skladiště, protože tatínkova firma byl velkoobchod železem a ocelí. Proto jsme se přestěhovali do Rokycan, kde byly železárny, ocelárna a slévárna. Tatínkovou ambicí bylo více rozvíjet rokycanský železářský průmysl a zapojit se do širšího okruhu československé železářské produkce. To se mu podařilo a obchod a jeho firma prosperovala. Tehdy začal tatínek ukládat nám třem dětem pravidelné peněžní částky do rokycanské spořitelny jako základ pro naši budoucnost a naše konta každým rokem vesele stoupala. Tenkrát tatínek koupil v Rokycanech rozsáhlou parcelu, kde postavil velká skladiště, kterých s rostoucím obchodováním bylo zapotřebí. Parcele jsme říkali „Ohrada“, bylo tam i několik ovocných stromů, které jsme ocesávali a do „Ohrady“ jsme si chodili hrát. Tam také bydlel náš krásný hlídací pes, Rek, kterého jsme milovala a byla s ním velký kamarád.

● V době začátku okupace vám bylo 17 let. Jak jste vnímala obsazení republiky?

Okupaci jsme nečekali. Maminka s hrůzou poslouchala německé rádio a útočné Hitlerovy projevy, které vždycky končily nekonečným Sieg Heil! Bála se, ale tatínek ji ujišťoval, že to s námi nemá nic společného: „To se děje v Německu. My jsme Československá republika, máme výborně vycvičenou armádu a znamenité opevnění, lepší než Maginotova linie. Tak jen klid. Nám se nemůže nic stát.“

Zdenka Fantlová na konzulátu ve Švédsku v roce 1948.

A stalo se. Když jsme se 15. března 1939 dívali, jak se pod okny v ulici říne nekonečný proud německé armády v železných helmách na motorkách, pochopili jsme, že svět se točí jinak. Neměli jsme žádnou představu, co se s námi stane. Pokud je člověk doma a spí ve vlastní posteli, má pocit jakéhosi bezpečí a jen čeká, co bude dál. Pak začaly chodit zprávy od příbuzných z Prahy o sepisování Židů a židovského majetku, nemovitostí, obchodů, firem, živností a podobně. Věděli jsme, že to nebude dlouho trvat, než podobná nařízení dojdou i k nám na venkov. Mezitím jsme začali potkávat na ulicích německá auta, Němce v uniformách i v jakémsi „německém civilu“, kde je vždycky prozradil jejich klobouk.

● Jak se během okupace chovali vaši sousedé a známí?

Lidi se Němcům ze začátku vyhýbali, ale když jim nabídli výhodnou spolupráci, nakonec se k nim určitý počet místních přidal. Částečně kvůli zisku za své služby, částečně z dávno zakořeněné závisti, i když ne přímo vůči Židům. Najednou se celé obyvatelstvo města po registraci židovských občanů rozdělilo jak mávnutím kouzelného proutku na Židy a na ty ostatní. Každý den přicházely nové zákazy a nová nařízení. Oznámení o nákupních hodinách pro Židy pouze v pozdním odpolední, kdy už byla v obchodech většina zboží vyprodána.

Do našeho života se vkradlo něco, co jsme předtím neznali. Strach – strach z lidí, které jsme tak dlouho znali, ale teď jsme o nich najednou nevěděli, kam patří. Komu můžeme věřit a komu ne. Ale i tak se našli dobří lidé, kteří nabídli, že pro nás budou nakupovat potraviny a další potřeby v „jejich“ hodinách.

Samozřejmě jsme je za všechno odměnili, i když se zdráhali to přijmout.

● Pomohl vám kromě toho ještě někdo?

Jednou večer před transportem do Terezína k nám přišel místní učitel, který měl tatínka rád, a řekl: „S vámi to, lidi, nevypadá moc dobře, tak jestli si u mě chcete schovat pár věcí, já si pro ně zítra v noci přijdu. Přišel a odvezl si obraz blatenského zámku, mojí a sestřinu textilní výbavu, kterou nám maminka postupně dávala dohromady, nějaké fotografie, školní vysvědčení a různé osobní dokumenty. Po válce je předal bývalému tatínkovu zaměstnanci, který je za mnou poslal do Švédska, kde jsem tehdy žila. Než jsem zjistila, kdo ten dobrodinec byl, zprostředkovatel náhle zemřel a já jsem již tomu zlatému učiteli a jeho rodině nemohla ani poděkovat.

Se svými kamarádkami jsem se přestala slyšet, abych jim a jejich rodinám neškodila. Tou dobou přišlo nařízení nosit na oblečení přišitou žlutou hvězdu se slovem JUDE jako poznávací, ale také potupné znamení. Měla jsem u sebe stále navlečenou černou nit, kdykoli se někomu v rodině odchlípnul na hvězďě roh, musel se hned přišít, kdyby ho na ulici zastavila kontrola.

● Následovaly další perzekuce...

Ano, brzy po okupaci se k tatínkovi do kanceláře dostavili tři Němci v uniformě a oznámili mu, že podle těch a těch zákonů mu jeho firma už nepatří a převezme ji německý Stellvertreter. K tomu účelu musí tatínek podepsat oficiální doklad, že se svého podniku dobrovolně vzdává a předává ho z vlastní vůle německému vedení a německému státu. Dali mu pero do ruky a na místě to musel za jejich přítomnosti podepsat. Přišel domů bledý, okradený a ponížený. Skutečnost se najednou jevila jinak, než si jí vůbec kdy mohl představit. Následovalo propuštění oddaného personálu, odevzdání klíčů a veškerých dokumentů. Zabrali i „Ohradu“ a odvezli našeho psa. Zráta mého milovaného psiho kamaráda byla pro mě tou nejtěžší ranou. Proč? Vždyť za nic nemohl! Věrný přítel, asi jediný v té době, kterému jsem mohla věřit. Dlouho jsem ho postrádala, přemýšlela, kde asi je a co s ním udělali. Byl to vlčák, a tak ho Němci asi vycvičili pro své účely.

Brzy nato přišel rozkaz k odevzdání rádií. Televize tehdy ještě nebyly. A hned nato odevzdání šperků

a rodinného stříbra. Moc jsme toho neměli. V jídelně v horním šupletí hnědého nábytku byl příborník se stříbrnou jídelní soupravou, který maminka dostala do výbavy. Pro ten si přišli a odnesli ho.

● **Co jste dělala v době, kdy byli studenti a studentky židovského původu vyloučeni ze studií?**

Byla jsem zrovna v septimě, když taťnek obdržel oficiální dopis, že nesmím z rasových důvodů dál chodit do školy. Celá třída tvrdila, že je to nesmysl a že se od zákazu brzy upustí. Nesmysl to byl, ale zákaz trval dál a já musela gymnázium opustit. Rozhodla jsem se však ve studiu pokračovat a absolvovala jsem jednoletý kurz angličtiny na Anglickém institutu v Praze, na který se rasové zákony nevztahovaly. Angličtina mi za pět let osudově zachránila život v Bergen-Belsenu. Už blízko smrti mě tam našel mezi mrtvolami člen britské armády, která Belsen osvobodila. Protože jsem uměla anglicky a mohla s ním komunikovat, podal mi pomocnou ruku a přetáhl mě zpátky do života. Nikdy jsem se nedozvěděla, kdo to byl, ale moji knihu *Klid je síla, řek' taťínke* jsem věnovala jemu.

● **Váš otec byl zatčen ještě před prvními transporty. Jak k tomu došlo?**

V roce 1941 zatkl gestapo taťínka za to, že si šel ke známému poslechnout Jana Masaryka z londýnského vysílání BBC a soused ho udal. Taťínka jsem už pak neviděla, zahynul na pochodu smrti v lednu 1945.

● **Po válce jste se dostala v rámci akce pořádané Mezinárodním Červeným křížem na léčení do Švédska, kde jste nakonec zůstala. Pokoušela jste se získat ztracený majetek zpět?**

Z celé rodiny jsem válku přežila jen já. Na Vánoce v roce 1946 jsem se vrátila ze Švédska, kde jsem se nejprve léčila a později pracovala na našem vyslanectví. Jela jsem rovnou do Rokycan a zazvonila u dveří našeho bytu. Otevřela žena souseda, který taťínka udal gestapu. Prý je to jejich byt, řekla. Němci jim ho přidělili. „Zblyo tady po nás něco?“ zeptala jsem se. „Ne, nic. Vůbec nic,“ pravila, „jen jedna maličkost.“ Jak otevřela dveře do jídelny, vidím, že všechno je tak, jak jsme to opustili. Když se vrátila, podala mi cizí, obyčejný, kavárenský popelník: „Ten je váš.“ Ani jsem se ho nedotkla a jen klidně řekla: „Ten si nechte.“ Bez pozdravu jsem odešla a vrátila se do Švédska.

Zdenka Fantlová v současnosti.

Meziitím taťínkův advokát v Praze vypracoval nárok na celý taťínkův zkonfiskovaný majetek, včetně všech peněžních vkladů, jak v hotovosti, tak pojištěných a cenných papírů v různých bankách, pojišťovnách a spořitelnách. Snažila jsem se tehdy, coby jediná dědička, něco získat zpátky diplomatickou cestou, ale byla jsem prohlášena za devizovou cizinku, věc se protahovala a nakonec propadla docela. Když jsem pak ještě jednou přijela do Rokycan, bylo mi v místní spořitelně řečeno, že se všechny vklady v době měnové reformy staly bezcennými. Dál jsem už o nic nebojovala. Jen jsem vzpomínala na tátu, jak se snažil své děti zabezpečit, poctivě pracoval a jak se všechny jeho sny rozplynuly vničeč.

● **Teprve v roce 2003 jste obdržela od Nadačního fondu obětem holocaustu symbolické odškodné za majetek po vašem otci. Myslíte si, že má podobný program význam, když skutečná hodnota majetku je mnohonásobně vyšší než udělený nadační příspěvek?**

Ano, ten obnos byl symbolický, ale vděčně jsem ho přijala. Chápu, že na skutečné odškodnění všech hmotných ztrát, které by byly k tomuto účelu zapotřebí, peníze tady nebyly. Ale pán bůh mi zachránil život a to je hodnota ze všech největší. Že z popela vznikl nový život.

Jan Polouček

fundraiser

tel.: 224 262 563, e-mail: poloucek@fondholocaust.cz

Ludmila Pocová

koordinátorka programu

tel.: 224 262 563, e-mail: pocova@fondholocaust.cz

PROGRAM PRO REKONSTRUKCI,

OBNOVU A ZACHOVÁNÍ MOVITÝCH A NEMOVITÝCH ŽIDOVSKÝCH PAMÁTEK NA ÚZEMÍ ČR

VÝSLEDKY VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ PRO ROK 2004

V rámci programu pro rekonstrukci, obnovu a zachování movitých a nemovitých židovských památek na území ČR rozhodla správní rada NFOH o přidělení 14 nadačních příspěvků v celkové hodnotě 800 000 Kč. Rozhodnutí padlo 15. dubna 2004 a od té doby jsme o výsledcích výběrového řízení informovali jak úspěšně, tak neúspěšně žadatele. Úspěšní žadatelé z řad židovských obcí a organizací společně s vyzněním obdrželi smlouvu o nadačním příspěvku, po jejímž podpisu jsou příjemcům nadační příspěvky převáděny na účet.

V tomto roce správní rada NFOH přidělila nadační příspěvek také Federaci židovských obcí v ČR (FŽO) ve výši 3 200 000 Kč, ze kterého jsou hrazeny rekonstrukce židovských památek v majetku FŽO.

PŘÍJEMCI NADAČNÍHO PŘÍSPĚVKU

● Židovská obec Olomouc

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV – OPRAVA NÁHROBKŮ, II. ETAPA. Oprava další části nestabilních, případně již spadlých náhrobků na židovském hřbitově v Olomouci 50 000 Kč

● Židovská obec Karlovy Vary

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV HROZNĚTÍN, OPRAVA A ÚDRŽBA HŘBITOVNÍ ZDI. Oprava a údržba kamenné hřbitovní zdi, oprava vstupního portálu a brány 40 000 Kč

OPRAVA A REKONSTRUKCE POŠKOZENÝCH A SPADLÝCH NÁHROBNÍCH KAMENŮ NA ŽIDOVSKÉM HŘBITOVĚ V DRAHOVICÍCH. Oprava a znovupostavení náhrobních kamenů ve staré části židovského hřbitova 60 000 Kč

● Židovská obec Praha

STATICKÉ ZAJIŠTĚNÍ A OPRAVA KROVU A KRYTINY HŘBITOVNÍ BUDOVY (OBŘADNÍ SÍNĚ S OBYDLÍM HROBNÍKA) NA ŽIDOVSKÉM HŘBITOVĚ V LITNI. Statické zajištění a oprava střechy – spínání, podezdívání a přezdívání narušeného zdiva stěn a kleneb, obnovení narušených stropů, obnovení černé kuchyně včetně komínu a oprava poškozených částí krovu a krytiny 50 000 Kč

● Nadační fond židovského hřbitova a synagogy Liberec

OPRAVA NÁHROBKŮ A POMNÍKŮ NA ŽIDOVSKÉM HŘBITOVĚ. Znovupostavení zřícených pomníků a celkové ošetření stávajících na židovském hřbitově v Liberci. 50 000 Kč

● Židovská obec Brno

OBNOVA FASÁDY OBŘADNÍ SÍNĚ ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA MIKULOV – I. ETAPA. Postupná památková oprava fasády obřadní síně podle původního stavu 70 000 Kč

OPRAVA OHRADNÍ ZDI ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA V BOSKOVICÍCH – I. ETAPA. První etapa celkové stavební opravy ohradní zdi židovského hřbitova podle původního stavu 90 000 Kč

● Židovská obec Ostrava

OPRAVA A RENOVACE NÁHROBKŮ NA ŽIDOVSKÉM HŘBITOVĚ VE FRÝDKU-MÍSTKU. Rekonstrukce náhrobků navazující na loňskou etapu oprav 80 000 Kč

● Židovská obec Plzeň

VĚČNÉ SVĚTLO. Oprava a opětovná instalace originálního Věčného světla (Ner

Tamid) do původních míst Velké synagogy v Plzni 10 000 Kč

- SCHODIŠTĚ. Pořízení projektové dokumentace a oprava venkovního schodiště Staré synagogy v Plzni 65 000 Kč
- ŠPALETY. Oprava a začištění všech špalet v objektu Staré synagogy v Plzni a instalace 6 dřevěných parapetů 25 000 Kč

● Židovská obec Děčín

RESTAURÁTORSKÝ ZÁMĚR – OBNOVA KAMENNÝCH PRVKŮ A ASANACE PŮVODNÍ MALÍŘSKÉ VÝZDOBY V INTERIÉRU SYNAGOGY, KTERÁ JE STÁTNÍ PAMÁTKOU. Obnova původní podoby stropu synagogy vyrovnaním drobných poškození a prasklin, příp. zpevněním hlubších defektů, a odkrytím a zviditelněním dobového malířského dekoru 110 000 Kč

● Židovská obec Teplice

- ŽIDOVSKÝ HŘBITOV TEPLICE-SOBĚDRUH. Příprava území v jižní části hřbitova pro práce na vlastní obnovu zbytku původní ohradní zdi. 20 000 Kč
- REKONSTRUKCE OBJEKTU CHEVRA KADIŠA NA ŽIDOVSKÉM HŘBITOVĚ V TEPLICÍCH. Provedení zahajovacích stavebních prací – vyklizení objektu, bourací a zabezpečovací práce 80 000 Kč

CELKEM žid. obce a organizace 800 000 Kč

● Federace židovských obcí v ČR

Rekonstrukce, oprava a údržba 49 hřbitovů, 3 synagog, 1 obecního a 1 rabínského domu v Čechách a na Moravě 3 200 000 Kč

CELKEM 4 000 000 Kč

DALŠÍ OBŘADNÍ KAPLE OBNOVENA

Židovské obci Karlovy Vary se v nedávné době podařilo dokončit rekonstrukci interiéru obřadní kaple na židovském hřbitově v Drahovicích. Příspěvek ve výši 70 000 Kč, který jsme udělili v roce 2003, byl určen na výrobu řečnického pultu, nástěnných světel, lustrů a svícňů.

Židovský hřbitov v karlovarské čtvrti Drahovice byl založen v roce 1896. Je na něm pohřbena řada významných osobností a představitelů židovské komunity (například zakladatel proslulých skláren L. L. Moser).

Pozoruhodná budova drahovické obřadní síně byla vystavěna v maursko-orientálním slohu. Po válce byla využívána jako skladiště a postupně se dostala až do havarijního stavu.

Ludmila Pocová

koordinátorka programu

tel.: 224 262 563, e-mail: pocova@fondholocaust.cz

PRO VAŠI INFORMACI

AKTUÁLNÍ UZÁVĚRKY FONDŮ, KTERÉ POSKYTUJÍ FINANČNÍ PROSTŘEDKY V OBLASTECH BLÍZKÝCH PROGRAMU NFOH, DO KONCE ŘÍJNA 2004. Zdrojem je grantový kalendář nevládní neziskové organizace ECONNECT (www.granty.ecn.cz), kde v případě potřeby naleznete bližší informace.

uzávěrka	název grantového programu	vyhlašovatel	kontakt
29. 7. 2004	Podpora turistické infrastruktury – Grantové schéma	Ministerstvo pro místní rozvoj	www.crr.cz/rp/nuts_2003/7__pok.doc kontaktní osoby v podrobném vyhlášení
30. 7. 2004	Společný regionální operační program (SROP) 4 – Rozvoj cestovního ruchu	Ministerstvo pro místní rozvoj	www.strukturalni-fondy.cz Jiří Kubiš E-mail: nadace@mmr.cz Tel.: 224 861 218
31. 8. 2004	Grantové řízení – 2. kolo Oblast podpory: sociální, zdravotní, humanitární. Působnost programu: ČR	Nadace Zdraví pro Moravu	www.nadacezdravi.cz MUDr. Danuše Spohrová, CSc. E-mail: nadace@nadacezdravi.cz Tel.: 603 420 526
31. 8. 2004	Grantový program Fordu Oblast podpory: kultura, životní prostředí Působnost programu: ČR	Ford Motor Company, s. r. o.	www.ford.cz/ie/environment/-/env_conditions/ Martin Linhart E-mail: mlihart@ford.com Tel.: 234 650 111
15. 9. 2004	Standard Projects Oblast podpory: kultura, životní prostředí, sociální, zdravotní, humanitární, vzdělávání, Působnost programu: ČR	International Visegrad Fund	www.visegradfund.org Dr. Urban Rusnák E-mail: visegradfund@visegradfund.org Tel.: +421 259 354 180
30. 9. 2004	Výběrové řízení k získání příspěvku z prostředků Nadačního investičního fondu. Oblast podpory: kultura, ostatní. Působnost programu: ČR	Nadace Český hudební fond	Ing. Miroslav Drozd E-mail: nchf@gts.cz Tel.: 257 320 008
průběžná uzávěrka	Lety Divokých hus. Oblast podpory: sociální, zdravotní, humanitární, vzdělávání. Působnost programu: ČR	Nadace Divoké husy	dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=58 Mgr. Martin Balcar E-mail: nadace@divokehusy.cz Tel.: 603 469 457
	East East Program Oblast podpory: spolupráce Působnost programu: ČR	Nadace Open Society Fund Praha	dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=137 Vlasta Hirtová Tel.: 222 540 979
	Rehabilitace Oblast podpory: sociální, zdravotní, humanitární Působnost programu: ČR	Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové	www.vdv.cz Mgr. Barbara Resnerová E-mail: vdv@telecom.cz Tel.: 800 11 10 10